

SİGORTA MUAMELELERİNE İLİŞKİN B.S.M.V. UYGULAMASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Aykut AYDIN^(*)

- GİRİŞ

28/3/2007 tarih ve 5615 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 17 nci maddesi ile 13/7/1956 tarih ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 31 inci maddesinde yapılan düzenlemede, iptal edilen sigorta muamelelerine ilişkin banka ve sigorta muameleleri vergisi (B.S.M.V.) uygulamasında değişiklik yapılmış olup buna bağlı olarak eski Sigorta Muameleleri Vergisi Beyannamesi değiştirilerek, iptal edilen sigorta muamelelerine ilişkin vergilerin mahsuben iadesine imkan verecek şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Yapılan bu kanuni düzenleme sayesinde, 1956 yılından itibaren Türk vergi sisteminde yerini alan Gider Vergileri Kanununun 31. maddesindeki banka ve sigorta muameleleri vergisinin (B.S.M.V.) uygulamasında yaşanan problemlerin çözümü yönünden yıllardır yapılması gereken bir düzenleme yerine getirilmiş olmaktadır. Yapılan düzenleme ile 1/5/2007 tarihinden itibaren, sigorta muameleleri ile bunların iptal işlemlerinin aynı vergilendirme döneminde yapılmadığı durumlarda da, iptal edilen sigorta muamelelerine ilişkin vergilerin (yalnızca iptal tarihinden sonraki döneme ait olan kısmı), iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan B.S.M.V.'den indirilmesine imkan tanınmaktadır.

Bu çalışma, sigorta şirketleri tarafından düzenlenen poliçelerin vergi dönemi veya sonraki dönemlerde iptal edilmesi halinde sigorta muamelelerine ait B.S.M.V.'lerinin vergi matrahından indirilmesi hususunda; eski kanuni düzenleme, sigorta acentelerinin fiili uygulaması, yeni kanuni düzeleme ve bu düzenlemenin amacı, B.S.M.V. açısından yapılan diğer düzenlemeler ve değerlendirme bölümünü kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

II- KONU HAKKINDAKİ ESKİ KANUNİ DÜZENLEME

Sigorta şirketleri tarafından düzenlenen poliçelerin vergi dönemi içerisinde iptal edilmesi halinde, iptal edilen poliçelere ait B.S.M.V.'lerin durumu 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 31 inci maddesinde şu şekilde yer almaktadır.⁽¹⁾

“Sigorta şirketleri vergi dönemi içinde iptal ettikleri sigorta muamelelerine ait meblağları o dönemin vergi matrahından indirebilirler.”

Anılan kanuni düzenleme gereğince, sigorta şirketleri tarafından düzenlenen poliçelerin iptal edilmesi halinde, şirketlerin iptal ettikleri sigorta muamelelerine ilişkin vergileri sadece iptalin aynı ay içerisinde olması durumunda geçerlilik arz etmektedir. Örneğin sigorta şirketi tarafından 2.000,00-YTL

^(*) Vergi Denetmeni

¹ 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu Md:31-Eski Metin

prim tahakkuk ettirilerek başlangıç tarihi ve düzenlenme tarihi 10/7/2007 olan 1 yıllık motorlu kara taşıt aracı sigorta poliçesi düzenlenmiş aynı gün prim tahsil edilmiştir. Bu poliçe 25/7/2007 tarihinde iptal edilmiş, iptal edilen gün sayısına göre hesaplanan $[(2.000,00/366*) \times 15 =] 1.918,00$ -YTL tutarındaki prim iade edilmiştir. Bu durumda, 10/7/2007 tarihinde düzenlenen sigorta poliçesi gereğince Temmuz/2007 dönemi hizmet vergisi beyannamesi verilirken sadece bu işleme münhasır olmak üzere beyan edilecek matrahın $(2.000,00 - 1.918,00 =) 82,00$ YTL olması gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle poliçenin aynı ay içerisinde iptal edilmesi halinde iptal edilen tutara isabet eden B.S.M.V. beyan edilip ödenecek olan B.S.M.V.'sinden indirim konusu yapılabilmekte idi.

III- SİGORTA ACENTELERİNİN YENİ KANUNİ DÜZENLEME YAPILINCAYA KADARKİ FİİLİ UYGULAMASI

Sigorta acenteleri düzenlemiş oldukları poliçelerin bir kısmını iptal ettikleri zaman, iptal edilen poliçenin düzenlenme tarihi ile iptal tarihini karşılaştırmakta ve her iki tarihin de aynı ay içerisinde olması halinde kanuni olarak iptal edilen poliçeye isabet eden B.S.M.V. tutarını beyan etmemektedirler. Ancak yapılan karşılaştırma sonucunda poliçenin düzenlenme tarihi ile iptal tarihinin farklı olması durumunda acenteler farklı uygulamalara yönelmekte idi. Bu hususu 3 alt başlık halinde açıklamaya çalışalım.

a-) Acente yaptığı karşılaştırma sonucunda poliçenin düzenlenme tarihi ile iptal tarihinin farklı olduğunu tespit ettiğinde, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 31 inci maddesine göre yapılan iptale ilişkin olarak herhangi bir işlem yapamamakta ve daha önce beyan edip ödediği B.S.M.V.'sini poliçenin iptal edildiği aya ilişkin olarak verilen B.S.M.V. beyannamesindeki matrahtan indirememekte dolayısıyla anılan vergiyi kendisi üstlenmektedir.

b-) Acente yaptığı karşılaştırma sonucunda poliçenin düzenlenme tarihi ile iptal tarihinin farklı ol-

duğunu tespit ettiğinde, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 31 inci maddesine göre hiçbir işlem yapamayacağını ve B.S.M.V.'sini kendi üstleneceğini bildiği için poliçenin iptal edildiği ayda düzenlemiş olduğu diğer poliçeler üzerinden hesaplanan B.S.M.V.'lerinden iptale isabet eden B.S.M.V. kadar tutarı yasal olmamasına rağmen indirim konusu yapabilmektedir. Örneğin ;

Sigorta şirketi tarafından 2.000,00-YTL prim tahakkuk ettirilerek başlangıç tarihi ve düzenlenme tarihi 10/7/2007 olan 1 yıllık motorlu kara taşıt aracı sigorta poliçesi düzenlenmiş aynı gün prim tahsil edilmiştir. Bu poliçe 10/9/2007 tarihinde iptal edilmiş, iptal edilen gün sayısına göre hesaplanan $[(2.000,00/12*) \times 2 =] 1.667,00$ -YTL tutarındaki prim iade edilmiştir. Ayrıca anılan dönemde mükellefin 10.000,00-YTL tutarında düzenlemiş olduğu B.S.M.V.'sine tabi diğer bir kısım poliçeleri mevcuttur. Bu durumda mükellef 10/7/2007 tarihinde düzenlenen sigorta poliçesi gereğince Eylül/2007 dönemi hizmet vergisi beyannamesi verilirken beyan edilecek matrahı $(10.000,00 - 1.667,00 - \text{YTL} =) 8.333,00$ -YTL olarak dikkate almaktadır. Bu durumda iptal edilen 1.667,00-YTL tutarındaki poliçeye isabet eden B.S.M.V. kanuni hiçbir dayanak olmadan mükellef tarafından haksız yere indirim konusu yapılmaktadır.

c-) Acente yaptığı karşılaştırma sonucunda poliçenin düzenlenme tarihi ile iptal tarihinin farklı olduğunu tespit ettiğinde, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 31 inci maddesine göre hiçbir işlem yapamayacağını ve B.S.M.V.'sini kendi üstleneceğini bildiği için poliçenin iptal edildiği ayda acentesi olduğu diğer sigorta şirketlerine ait olarak düzenlemiş olduğu poliçeler üzerinden hesaplanan B.S.M.V.'lerinden iptale isabet eden B.S.M.V. kadar tutarı yasal olmamasına rağmen indirim konusu yapabilmektedir. Örneğin ;

Mükellefin Temmuz/2007 döneminde A,B,C sigorta şirketlerinin acentesi olduğunu, bu dönemde acentenin her 3 şirket adına aşağıda belirtilen tutarlarda sigorta poliçesi düzenlediğini, ve C şirketi adına Şubat –Mart /2007 dönemlerinde düzenlediği

8.000,00-YTL tutarındaki poliçeleri Temmuz/2007'de iptal ettiğini varsayalım. Mükellefin yukarıda açıkladığımız duruma uygun olarak verdiği beyanname ile olması gereken beyannamenin aşağıdaki şekilde olduğu görülecektir.

Olması Gereken Beyanname: -YTL

Acentesi Olunan Sigorta Şirketi	Beyan Edilen Matrah	Hes. Vergi (%5)
A	10.000,00	500,00
B	15.000,00	750,00
C	5.000,00	250,00
TOPLAM	30.000	1.500,00

Mükellefin yasal olmamasına rağmen iptalleri indirim konusu yaparak verdiği beyanname:

-YTL

Acentesi Olunan Sigorta Şirketi	Beyan Edilen Matrah	Hes. Vergi (%5)
A	10.000,00	500,00
B	15.000,00	750,00
C	5.000,00	250,00
TOPLAM	30.000,00	1500,00
Iptaller	8.000,00	400,00
Genel Toplam	22.000,00	1.100,00

Tablolardan da görüleceği üzere mükellef yasal olmamasına rağmen daha önceki aylara ait olarak düzenlenen ve iptal edilen poliçelere ait 400,00 -YTL tutarındaki B.S.M.V.'sini haksız yere indirim konusu yaparak anılan tutarda vergi kaybına sebep olmuştur. Ancak bu olayda gözden kaçırılmaması gereken en önemli husus, bu olayın vergi dairesi tarafından fark edilmesinin imkansız olduğudur. Çünkü sigorta acenteleri hizmet vergisi beyannamesi verirken sadece toplam sütununu beyannameye yazmakta ve böylece ne kadar prim topladıklarını ve bunların ne kadarının iptal edildiğini beyanname göstermeden istedikleri mahsubu yapabilmektedirler.

IV- YENİ KANUNİ DÜZENLEME

YAPILMASININ AMACI

Çalışmamızın bir önceki bölümünde belirttiğimiz gibi sigorta acenteleri iptal edilen poliçenin hangi ayda düzenlenip düzenlenmediğine bakmaksızın iptal edilen poliçeye isabet eden B.S.M.V.'sini poliçenin iptal edildiği aya ait olarak verecekleri beyanname üzerinden indirim konusu yapmakta idiler. Ancak bu uygulama 6802 sayılı Gider Vergileri

Kanununun 31 inci maddesine tamamen aykırı olmakla beraber mükellefler tarafından sürekli olarak uygulandığı sektörde yapılan denetimler neticesinde tespit edilmiş ve bu hususla ilgili çok sayıda vergi inceleme raporları yazılmıştır.

Yasal bir dayanağı olmamasına rağmen yapılan bu uygulama neticesinde bir kısım mükelleflerin haksız bir kazanç elde etmesi, diğer mükelleflerin ise kanuna uygun şekilde hareket etmesi neticesinde B.S.M.V. yönünden mükellefler arasında adaletsizliklerin olduğu yapılan bu incelemeler neticesinde tespit edilmiştir. Dolayısıyla kanunu uygulayan mükellef suçlu konumuna gelmiştir. Ayrıca yazılan bu inceleme raporlarına istinaden bir kısım mükellefler durumu yargı yoluna taşımış ve bazı yargı organlarınca mükelleflerin haklı olduğu, iptal edilen poliçenin B.S.M.V.'sini iptal edildiği dönemde indirim konusu yapabileceği yönünde karar verdikleri görülmüştür.

Maliye Bakanlığı hem sektörde faaliyet gösteren acenteler arasında yaşanan bu haksızlığa son vermek hemde yargı kararları gereğince artık ihtilaf konusu olan bu duruma çözüm olması amacıyla 13/7/1956 tarih ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 31 inci maddesinde değişiklik yapmıştır.

V- YENİ KANUNİ DÜZENLEME

13/7/1956 tarih ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 31 inci maddesinin 4. fıkrası, 28/3/2007 tarih ve 5615 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 17 nci maddesi ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.⁽²⁾

"Sigorta şirketleri, iptal ettikleri sigorta muamelelerine ilişkin vergileri (yalnızca iptal tarihinden sonraki döneme ait olan kısmı), iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan banka ve sigorta muameleleri vergisinden indirebilirler. Bu dönemde indirilemeyen vergiler, sonraki dönem beyannamelerinde indirim konusu yapılabilir.

² 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu Md:31-Yeni Metin

Maliye Bakanlığı, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

Yapılan bu kanuni düzenleme ile, sigorta muameleleri ile bunların iptal işlemlerinin aynı vergilendirme döneminde yapılmadığı durumlarda da, iptal edilen sigorta muamelelerine ilişkin vergilerin (yalnızca iptal tarihinden sonraki döneme ait olan kısmı), iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan B.S.M.V.’den indirilmesine 01/05/2007 tarihi itibarı ile imkan tanınmış olup ayrıca bu düzenleme ile iptal edilen sigorta muamelelerine ilişkin olan, ancak muamelelerin iptal edildiği dönemde sigorta şirketinin hesaplanan vergisinin yetersiz olması nedeniyle indirim konusu yapılamayan verginin, sonraki vergilendirme dönemlerinde de indirim konusu yapılmasına imkan sağlanmıştır.

Anılan maddenin son fıkrasının Maliye Bakanlığı’na verdiği yetkiye dayanarak iptal edilen sigorta muamelelerinde matrahtan indirim ve mahsup uygulamasına ilişkin usul ve esasları açıklamak üzere bakanlık bu yetkisini kullanarak 13.06.2007 tarih ve 26551 nolu Resmi Gazetede 85 seri no’lu gider vergileri genel tebliğini yayınlamıştır. Yayımlanan bu tebliğ hükümleri ile iptal edilen sigorta muamelelerinde matrahtan indirim ve mahsup uygulamasına ilişkin usul ve esaslar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.⁽³⁾

1- Aynı Dönem İçinde Düzenlenip İptal Edilen Sigorta Muamelelerinde Matrahtan İndirim Uygulaması

Sigorta şirketleri, aynı dönem içinde düzenlenen ve iptal edilen sigorta muamelelerinde iptal edilen sigorta işlemlerine ait primleri, o dönemin vergi matrahından indirebilirler.

a) Poliçeye ilişkin prim ödemesinin yapılmamış olması

Banka ve sigorta muameleleri vergisinin doğması için sigorta şirketlerince bir muamele yapılması ve bu muamele sonucunda lehe nakden veya hesaben para alınması gerekmektedir. Düzenlenen sigorta poliçelerine ilişkin olarak sigorta şirketlerinin sorumluluğu poliçeye bağlı primin tamamının veya

taksitle ödenmesi kararlaştırılmışsa ilk taksitin tahsil ile doğmaktadır. Bu nedenle, sigorta muamelesinin düzenlenme ve iptal işleminin aynı vergilendirme dönemi içinde yapılması ve iptal edilmiş poliçeye ilişkin primin tamamının ya da taksit tutarının ödenmemiş olması halinde, sigorta şirketleri tarafından iptal edilen sigorta muamelelerine ilişkin primlerin tamamı o dönemin vergi matrahından indirilebilir.

Örnek-1

Sigorta şirketi tarafından 1.350-YTL prim tahakkuk ettirilerek başlangıç tarihi ve düzenlenme tarihi 10/5/2007 olan 1 yıllık motorlu kara taşıt aracı sigorta poliçesi düzenlenmiştir. Bu poliçe 25/5/2007 tarihinde prim tahsil yapılmaksızın iptal edilmiştir. Bu durumda, 1.350-YTL tutarındaki sigorta primi ile bu primin matrahtan indirimi Mayıs/2007 dönemi hizmet vergisi beyannamesinde aşağıdaki şekilde beyan edilecektir.

TABLO - 1 POLİÇE ÜZERİNDEN ALINAN VERGİ BİLDİRİMİ							
Poliçe Üzerinden Alınan Paranın			Aynı Dönem İçinde Düzenlenip İptal Edilmiş Olan Muameleler		Matrah		Vergi
Türü	Tutarı						
	(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	(YTL)	(YKr)	(YKr)
9 Primler	1.350		1.350		0		0
10 İdare Masrafları,							
10 İstihsal Masrafları ve							
Gider Karşılıkları							
11 Zeyiname							
12 Faiz ve Paylar							
13 Diğer İşlemler							
14 TOPLAM	1.350		1.350		0		0

(*Yukarıdaki tablo, Hizmet Vergisi (Sigorta Muameleleri Vergisi) Beyannamesinin yalnızca “Tablo 1- Poliçe Üzerinden Alınan Vergi Bildirimi” bölümünü içermektedir.)

Öte yandan, kara ve denizde mal taşıma işlerine ait sigortalarda sigortacının sorumluluğu, akdin yapıldığı anda başlamaktadır. Bu nedenle, bu tür sigorta muamelesinin düzenlenme ve iptal işleminin aynı vergilendirme dönemi içinde yapılması halinde, prim ödemesinin yapıp yapılmadığına bakılmaksızın matrahtan indirilecek primler, poliçe prim tutarının yalnızca iptal tarihinden sonraki döneme isabet eden kısmı ile sınırlı olacaktır.

b) Poliçeye ilişkin prim ödemesinin yapılmış olması

Sigorta muamelesinin düzenlenme ve iptal işleminin aynı vergilendirme dönemi içinde yapılması

³ 85 Seri No’lu Gider Vergileri Genel Tebliği

ve iptal edilen poliçeyle ilgili primin tamamının veya taksitle ödenmesi kararlaştırılmışsa ilk taksitin ödenmiş olması halinde, iptal edilen sigorta muamelelerine ilişkin poliçedeki prim tutarının iptal tarihinden sonraki döneme ait olan kısmı o dönemin vergi matrahından indirilecektir. Yani, toplam prim tutarından poliçenin başlangıç tarihi ile iptal tarihi arasındaki döneme ilişkin kısmı matrahtan indirim konusu yapılamayacaktır.

Örnek-2

Başlangıç tarihi ve düzenlenme tarihi 10/5/2007 olan 1 yıllık motorlu kara taşıt aracı sigorta poliçesine ilişkin 1.350-YTL tutarındaki primin tamamı bu tarihte sigorta şirketine ödenmiştir. Ancak, bu poliçe 25/5/2007 tarihinde iptal edilmiştir. Bu durumda, poliçenin prim tutarından poliçenin başlangıç tarihi ile iptal tarihi arasındaki 15 günlük süreye ilişkin prim tutarı olan $[(1.350/366) \times 15] = 55,33$ -YTL düşüldükten sonra kalan $(1.350 - 55,33) = 1.294,67$ -YTL tutarındaki prim Mayıs/2007 dönemi vergi matrahından indirilebilecektir. İptal edilen bu poliçeye ilişkin olarak 55,33-YTL prim tutarı üzerinden 2,77-YTL tutarında B.S.M.V. beyan edilmesi gerekmektedir. Buna göre, şirketin Mayıs/2007 dönemi hizmet vergisi beyannamesi aşağıdaki şekilde olacaktır.

POLİÇE ÜZERİNDEN ALINAN VERGİ BİLDİRİMİ								
Poliçe Üzerinden Alınan Paranın		Aynı Dönem İçinde				Vergi		
Türü	Tutarı	Düzenlenip İptal Edilmiş Olan Muameleler				Matrah		
		(YTL)	(YK)	(YTL)	(YK)	(YTL)	(YK)	(YTL)
9. Primler	1.350			1.294	67	55	33	2
10. İdare Masrafları, İstisnal Masrafları ve Gider Karşılıkları								
11. Zeyilname								
12. Sız ve Paylar								
13. Diğer İşlemler								
14. TOPLAM	1.350			1.294	67	55	33	2

(*Şubat 2008 ayının 29 gün olması nedeniyle toplam gün sayısı 366 olarak dikkate alınmıştır.)

(**Yukarıdaki tablo, Hizmet Vergisi (Sigorta Muameleleri Vergisi) Beyannamesinin yalnızca "Tablo 1- Poliçe Üzerinden Alınan Vergi Bildirimi" bölümünü içermektedir.)

2- Düzenlendiği Dönemden Sonraki Dönemlerde İptal Edilen Sigorta Muamelelerinde Mahsup Uygulaması

Önceki dönemlerde düzenlenip vergisi beyan edilmiş olan, ancak sonraki vergilendirme dönemlerinde iptal edilen sigorta muamelelerine ilişkin vergiler, iptal edilen sigorta süresine isabet eden kısım-

la sınırlı olmak üzere iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan B.S.M.V.'den indirilebilecektir. İptalin gerçekleştiği dönemde indirilemeyen vergiler nakden iade edilmeyecektir. İndirilemeyen bu vergiler sonraki dönem vergi beyannamelerinde indirim konusu yapılacaktır.

a) Poliçeye ilişkin prim ödemesinin yapılmamış olması

Banka ve sigorta muameleleri vergisinin doğması için sigorta şirketlerince bir muamele yapılması ve bu muamele sonucunda lehe nakden veya hesaben para alınması gerekmektedir. Düzenlenen sigorta poliçelerine ilişkin olarak sigorta şirketlerinin sorumluluğu poliçeye bağlı primin tamamının veya taksitle ödenmesi kararlaştırılmışsa ilk taksitin tahsil ile doğmaktadır. Bu nedenle, sigorta şirketleri tarafından önceki dönemlerde düzenlenip beyan olunan sigorta poliçelerinin sonraki vergilendirme döneminde prim tahsilatı yapılmaksızın iptal edilmele-ri halinde, söz konusu poliçeler dolayısıyla ödenen vergilerin tamamı iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan B.S.M.V.'den indirilebilecektir.

Örnek-3

Sigorta şirketi tarafından 1.350-YTL prim tahakkuk ettirilerek düzenlenen ve başlangıç tarihi ile düzenlenme tarihi 28/5/2007 olan 1 yıllık motorlu kara taşıt aracı sigorta poliçesi 4/6/2007 tarihinde prim tahsilatı yapılmaksızın iptal edilmiştir. Mayıs/2007 dönemine ait beyannamede bu poliçeye ilişkin olarak $(1.350 \times 0,05) = 67,50$ -YTL tutarında B.S.M.V. beyan edilmiştir. Bu durumda, poliçeye ilişkin beyan edilen 67,50-YTL tutarındaki verginin tamamı iptalin gerçekleştiği Haziran/2007 döneminde hesaplanan B.S.M.V.'den indirilecektir. Buna göre, şirket Haziran/2007 dönemi hizmet vergisi beyannamesinin (Tablo-2) bölümünde yer alan 28 numaralı satırına 67,50-YTL vergi tutarını yazmak suretiyle bu tutarı ödeyeceği vergiden mahsup edebilecektir.

Öte yandan, kara ve denizde mal taşıma işlerine ait sigortalarda sigortacının sorumluluğu, akdin yapıldığı anda başlamaktadır. Bu nedenle, sigorta şirketleri tarafından önceki dönemlerde düzenlenip

beyan olunan bu tür sigorta poliçelerinin sonraki vergilendirme döneminde iptal edilmeleri halinde, prim ödemesinin yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın mahsuben iade edilecek B.S.M.V. poliçe dolayısıyla ödenen vergi tutarının yalnızca iptal tarihinden sonraki döneme isabet eden kısmı ile sınırlı olacaktır.

b) Poliçeye ilişkin prim ödemesinin yapılmış olması

Sigorta şirketleri tarafından önceki dönemlerde düzenlenmiş ve vergisi beyan edilmiş olan, ancak sonraki dönemlerde iptal edilen sigorta poliçelerine ilişkin primin tamamının veya taksitle ödenmesi kararlaştırılmışsa ilk taksitin tahsil edildiği durumda, iptal edilen poliçelere ilişkin vergiler mahsuben iade edilecektir. Mahsuben iade edilebilecek B.S.M.V. ise iptal edilen sigorta poliçelerine ilişkin toplam vergi tutarından poliçe başlangıç tarihi ile iptal tarihi arasındaki döneme ait vergiler düşülmek suretiyle bulunacaktır. Dolayısıyla poliçenin başlangıç tarihi ile iptal tarihi arasındaki döneme ait vergilerin indirim konusu yapılması mümkün değildir.

Örnek-4

Sigorta şirketi tarafından düzenlenen ve başlangıç tarihi 28/5/2007 olan 1 yıllık motorlu kara taşıt aracı sigorta poliçesi 4/6/2007 tarihinde iptal edilmiştir. Söz konusu poliçeye ilişkin olan 1.350-YTL tutarındaki primin tamamı tahsil edilmiş olup poliçenin prim tutarı ve 67,50-YTL tutarındaki vergisi Mayıs/2007 dönemi beyannamesiyle beyan edilmiştir. Poliçeye ilişkin olarak mahsuben iade edilecek verginin hesaplanmasında iptal tarihinden sonraki dönem dikkate alınması gerektiğinden, poliçenin 04.06.2007-28.05.2008 dönemine ait hesaplanan $[(1.350/366) \times 359 =]$ 1.324,18-YTL tutarındaki prime ilişkin 66,21-YTL'lik verginin mahsuben iadesi mümkündür. Bu nedenle, şirket Haziran/2007 dönemi hizmet vergisi beyannamesinin (Tablo-2) bölümünde yer alan 28 numaralı satırına 66,21-YTL tutarını yazmak suretiyle bu tutarı ödeyeceği vergiden mahsup edebilecektir.

VI- KONU HAKKINDA YAPILAN DİĞER DÜZENLEMELER

28/3/2007 tarihli ve 5615 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 17 nci maddesi ile 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 31 inci maddesinde yapılan düzenleme ile Maliye Bakanlığı hem sigortacılık sektöründe faaliyet gösteren acenteler arasında kanunun eski hükümlerinin farklı uygulamasından kaynaklanan sorunlara son vermiş hemde yargı kararları gereğince artık ihtilaf konusu olan bu durumu çözüme kavuşturma yoluna gitmiştir.

Nitekim Maliye Bakanlığı, iptal edilen sigorta muamelelerine ilişkin vergilerin mahsuben iadesine imkan vermeyen eski Sigorta Muameleleri Vergisi Beyannamesini, yayınladığı 85 seri no'lu gider vergileri genel tebliğinin B bölümünde değiştirerek, iptal edilen sigorta muamelelerine ilişkin vergilerin mahsuben iadesine imkan verecek şekilde yeniden düzenlenmiş ve bu beyannamenin örneğini (www.gib.gov.tr) Internet adresinde yer vererek mükelleflerin 1/6/2007 tarihinden itibaren verilecek beyannamelerde kullanımına sunmuştur.

Ayrıca Maliye Bakanlığı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin kendisine verdiği yetkiye istinaden, vergi beyannamelerinin ve bildirimlerinin internet ortamında gönderilmesi uygulaması ile ilgili yayınladığı 340,346,357 ve 367 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerine ek olarak 28/06/2007 tarihli resmi gazetede 373 sıra nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğini yayınlamıştır. Yayınlanan bu tebliğ hükümleri ile Banka Muameleleri Vergisi/Sigorta Muameleleri Vergisi Beyannamelerinin internet ortamından verilmesine ilişkin usul ve esasları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.⁽⁴⁾

“Elektronik beyanname uygulamasının yaygınlaştırılması amacıyla Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi mükelleflerine, **hiçbir hadle sınırlı olmaksızın** Haziran 2007 dönemine ait olup, 15 Temmuz 2007 (5604 Sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında

⁴ 373 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği

Kanun 6 gereğince 27 Temmuz 2007) tarihine kadar verilmesi gereken Hizmet Vergisi (Banka Muameleleri Vergisi/Sigorta Muameleleri Vergisi) Beyannameleri ile bu mükellefler tarafından izleyen dönemlerde verilecek söz konusu beyannameleri **elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilmiştir** olup elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilen Hizmet Vergisi (Banka Muameleleri Vergisi/Sigorta Muameleleri Vergisi) Beyannamesinin gönderilmesine ilişkin 340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde yer alan usul ve esaslar uygulanacaktır.”

Yayınlanan bu tebliğ ile artık tüm S.M.V. mükellefleri için, hiçbir hadle sınırlı olmaksızın Hizmet Vergisi (Banka Muameleleri Vergisi/Sigorta Muameleleri Vergisi) Beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilmiştir.

VII- DEĞERLENDİRME

28/3/2007 tarihli ve 5615 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 17 nci maddesi ile 13/7/1956 tarih ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 31 inci maddesinde yapılan düzenleme sayesinde, 1956 yılından itibaren Türk vergi sisteminde yerini alan Gider

Vergileri Kanununun 31. maddesindeki banka ve sigorta muameleleri vergisinin (B.S.M.V.) uygulamasında yaşanan problemlerin çözümü yönünden yıllardır yapılması gereken bir düzenleme yerine getirilmiş olmakla birlikte yapılan bu yeni düzenlemeye bağlı olarak eski Sigorta Muameleleri Vergisi Beyannamesi, iptal edilen sigorta muamelelerine ilişkin vergilerin mahsuben iadesine imkan verecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca Haziran/2007 döneminden sonra verilecek Hizmet Vergisi (Banka Muameleleri Vergisi/Sigorta Muameleleri Vergisi) Beyannamelerinin tamamı elektronik ortamda gönderilecektir.

Genel anlamda yapılan düzenlemeleri olumlu bulduğumuzu belirtmekle beraber ileriki aşamada Maliye Bakanlığının veri ambarı projesi kapsamında, sigorta şirketlerinden bilgisayar ortamında alınacak veriler ile mükelleflerin internet ortamında verecekleri beyannamelerin çapraz kontrolleri neticesinde sektörde oluşabilecek vergi kaybının önüne geçilmesi hedeflenmekle birlikte yapılan bu düzenlemelerin vergi sistemimizin daha doğru, daha tarafsız ve daha etkin bir yapıya kavuşturulması yönünde atılan adımlardan bir tanesi olarak karşımıza çıktığı görülmektedir.